

ส่งย้ายข้าราชการครู ... เพราะเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการโรงเรียน

“คำว่า “ครู” คำนี้มีความหมาย อันหลากหลายคำพูดจะกล่าวถึง คือผู้ที่ทรัพยากรวิชา คำนี้จึงคือผู้ซึ่งเป็นแบบอย่างให้ทำดี” จากบทกวีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านอกจากครูจะเป็นผู้ให้การศึกษาให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนแล้ว ครูยังนับเป็นแบบอย่างที่ดีและเยาวชนได้ยึดถือเอาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตอีกด้วย ดังนั้น หน้าที่ของครูนอกจากเป็นผู้ให้ความรู้ในเรื่องการเรียนการสอนแล้ว การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีก็นับเป็นอีกหน้าที่หนึ่งที่สำคัญไม่แพ้กัน

แต่การที่ครูและผู้อำนวยการโรงเรียนเกิดความไม่เข้าใจกันหรือขัดแย้งใจกันจากการปฏิบัติหน้าที่ภายในโรงเรียนเดียวกัน แม้จะเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่เด็กและเยาวชน แต่การมีคำสั่งย้ายข้าราชการครูที่มีปัญหาดังกล่าวออกจากโรงเรียนโดยอ้างเหตุผลเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินงานโดยรวมขององค์กรโดยที่ข้าราชการครูผู้ถูกส่งย้ายไม่ได้กระทำความผิดวินัยและไม่ได้มีคำร้องขอย้ายนั้น การกระทำลักษณะเช่นนี้ถือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบได้หรือไม่

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าให้ฟังในฉบับนี้เป็นเรื่องของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (อธิบดีกรมสามัญศึกษา เดิม) (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1) ได้มีคำสั่งด้วยความเห็นชอบของ อ.ก.ค. กรมสามัญศึกษา ย้ายข้าราชการครู (ผู้ฟ้องคดี) ซึ่งทำหนังสือร้องเรียนผู้อำนวยการโรงเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ต่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค และต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งร้องเรียนต่อสื่อมวลชน เนื่องจากผู้อำนวยการโรงเรียนเบิกเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการโดยไม่ถูกต้องและดำเนินการบริหารราชการในหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เห็นว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ความวุ่นวาย และความแตกแยกภายในโรงเรียน รวมทั้งเป็นการดำเนินการร้องเรียนผู้บังคับบัญชาข้ามชั้นตอน และให้ข่าวต่อสื่อมวลชนโดยไม่มีหน้าที่ เพื่อเป็นการกระเจิงเหตุขัดแย้งภายในโรงเรียน ประกอบกับโรงเรียนมีอัตราเจ้าหน้าที่เกินกรอบอัตรากำลัง และโรงเรียนที่ส่งย้ายให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติหน้าที่นั้นมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่ครบตามกรอบอัตรากำลัง

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบทำให้ได้รับความเสียหาย เนื่องจากได้กระทำไปเพื่อรักษาผลประโยชน์ของทางราชการและไม่ได้มีเจตนาก่อให้เกิดความขัดแย้งและแตกแยกแต่ประการใด จึงฟ้องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งย้ายและเรียกค่าเสียหาย

การมีคำสั่งย้ายข้าราชการครูของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นการกระทำไปโดยมีอำนาจและถูกต้องตามชั้นตอนหรือไม่ ? และการใช้อำนาจดังกล่าวนี้ถือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ? โดยคดีนี้มีข้อกฎหมายที่สำคัญคือ มาตรา 42 วรรคหนึ่ง (3) และมาตรา 46 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 ซึ่งกำหนดว่าการบรรจุและแต่งตั้งให้ข้าราชการครูดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนในระดับ 7 และระดับ 6 นั้น ให้อธิบดีโดยอนุมัติ อ.ก.ค. กรม เป็นผู้มีอำนาจบรรจุและแต่งตั้ง และการย้ายข้าราชการครูให้ไปดำรงตำแหน่งอื่นในกรมเดียวกัน ต้องย้ายไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนในระดับเดียวกัน

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้พิจารณาออกคำสั่งย้ายผู้ฟ้องคดีโดยได้รับความเห็นชอบจาก อ.ก.ค. กรม ประกอบกับได้พิจารณาถึงความเหมาะสมตามกรอบอัตรากำลังทั้งโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่และโรงเรียนที่จะย้ายผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติหน้าที่ เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยชั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญแล้ว และเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้บริหารโรงเรียนอันเนื่องมาจากการร้องเรียนผู้อำนวยการโรงเรียนและได้มีการร้องต่อสื่อมวลชนจนมีการฟ้องร้องเป็นคดีความระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ฟ้องคดี กรณีย่อมเห็นได้ว่าการบริหารงานของโรงเรียนย่อมมีปัญหาจากความไม่เข้าใจกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการและการเรียนการสอนภายในโรงเรียน และเมื่อการออกคำสั่งย้ายได้พิจารณาอัตรากำลังข้าราชการครูแต่ละโรงเรียน

ประกอบกับการย้ายถือเป็นการออกคำสั่งทางบริหารเพื่อให้การบริหารจัดการองค์กรเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เมื่อองค์กรมีปัญหา อันจะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานโดยรวมขององค์กร และเพื่อให้การบริหารจัดการโรงเรียนสามารถดำเนินการต่อไปได้ ถึงแม้จะมีการดำเนินการทางวินัยต่อผู้ฟ้องคดี และผู้อำนวยการโรงเรียนแล้ว แต่คุณครียังมีการฟ้องร้องเป็นคดีอาญา ความขัดแย้งภายในโรงเรียนจึงยังคงมีอยู่ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้เลือกใช้มาตรการในการออกคำสั่งย้ายผู้ฟ้องคดีจึงถือเป็นการกระทำที่จำเป็นและเหมาะสมพอสมควรแก่เหตุแล้ว

อีกทั้ง การย้ายข้าราชการเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาโดยตรงซึ่งแม้จะไม่มีคำร้องขอย้ายก็มีอำนาจในการพิจารณาย้ายข้าราชการเพื่อความเหมาะสมในการบริหารองค์กรได้ คำสั่งย้ายผู้ฟ้องคดีจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 263/2553)

คดีนี้เป็นบรรทัดฐานที่ดีสำหรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐว่า การมีคำสั่งย้ายข้าราชการเป็นอำนาจดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาซึ่งจะต้องพิจารณาตามความเหมาะสมและความจำเป็นเพื่อให้การบริหารจัดการองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลในงานตามหน้าที่ และหากการใช้อำนาจเป็นไปในลักษณะดังกล่าว ข่มเป็นการใช้อำนาจไปโดยชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ ยังเป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับข้าราชการ โดยเฉพาะ “ข้าราชการครู” ว่าการเกิดข้อโต้แย้งหรือคอยจับผิดจนเกิดการร้องเรียนกล่าวหาะหว่างกัน นอกจากจะเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีในสายตาของเด็ก เยาวชน หรือผู้ปกครองแล้ว ยังอาจส่งผลไปถึงสถานะและตำแหน่งหน้าที่อีกด้วย ดังนั้น จึงควรร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีกับองค์กรดีกว่าครับ !

นายปกครอง
